

HANDELSMÖNSTER I VÄRLDEN

GLOBALISERING DEL 1

MÄLARHÖJDENS SKOLA VT2018

VAD BEHÖVER VI FÖR ATT KLARA DAGEN?

- Mat, bostad, kläder, värme, banker, busstransporter, bil, tv osv
- Varor: produkter som är tillverkade av råvaror (förädlade eller icke förädlade)
- Tjänster: något som ger värde hos mottagaren utan att vara en fysisk vara

PRODUKTION

- Tidigare samhällen: självförsörjande
- Dagens samhälle: specialister
- Är det likadant överallt?
- Både varor och tjänster behövs idag

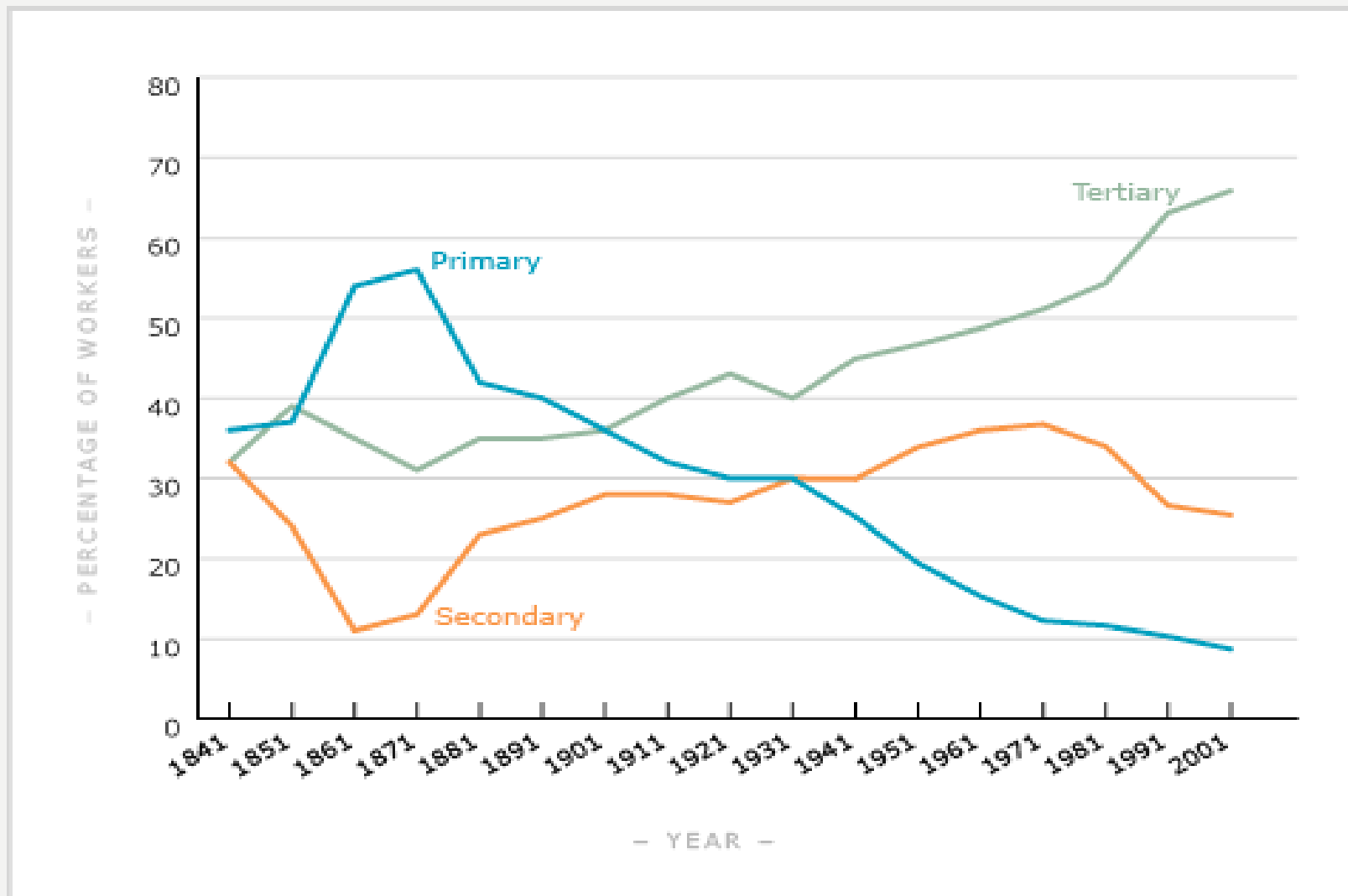
NÄRINGSLIVET

- All varu- och tjänsteproduktion i ett samhälle
- Lagligt/olagligt
- Privat näringslivet
- Offentliga sektorn

NÄRINGSGRENAR (SEKTORER)

- Primära sektorn: producerar/tar fram råvaror ur mark och vatten (jordbruk, skogsbruk, gruvor, fiske)
- Sekundära sektorn: förädlar råvaror från mark och vatten (industrin)
- Tertiära sektorn: tillhandahåller service och tjänster (skolor, banker, transport, sjukvård)
- Kvartära sektorn: forskning och information (universitet, företag med forskning)

FÖRDELNING AV SYSSELSÄTTNING

LOKALISERINGSFAKTORER

VAD SKA PRODUCERAS VAR? VARFÖR?

- Råvaror
- Marknad
- Energi
- Arbetskraft
- Transport
- Hållbarhet

GLOBALISERING

ETT NÄTVERK SOM KOPPLAR IHOP VÄRLDEN

- Näringslivet förändras över tid
- Lokala företag
- Nationella företag
- Internationella företag
- Multinationella företag
- Transnationella företag

NATIONELLA FÖRETAG

- Ägare
- Tillverkning
- Marknad
- Allt i samma land

INTERNATIONELLA FÖRETAG

- Ägare och tillverkning – ett land
- Marknad – flera länder

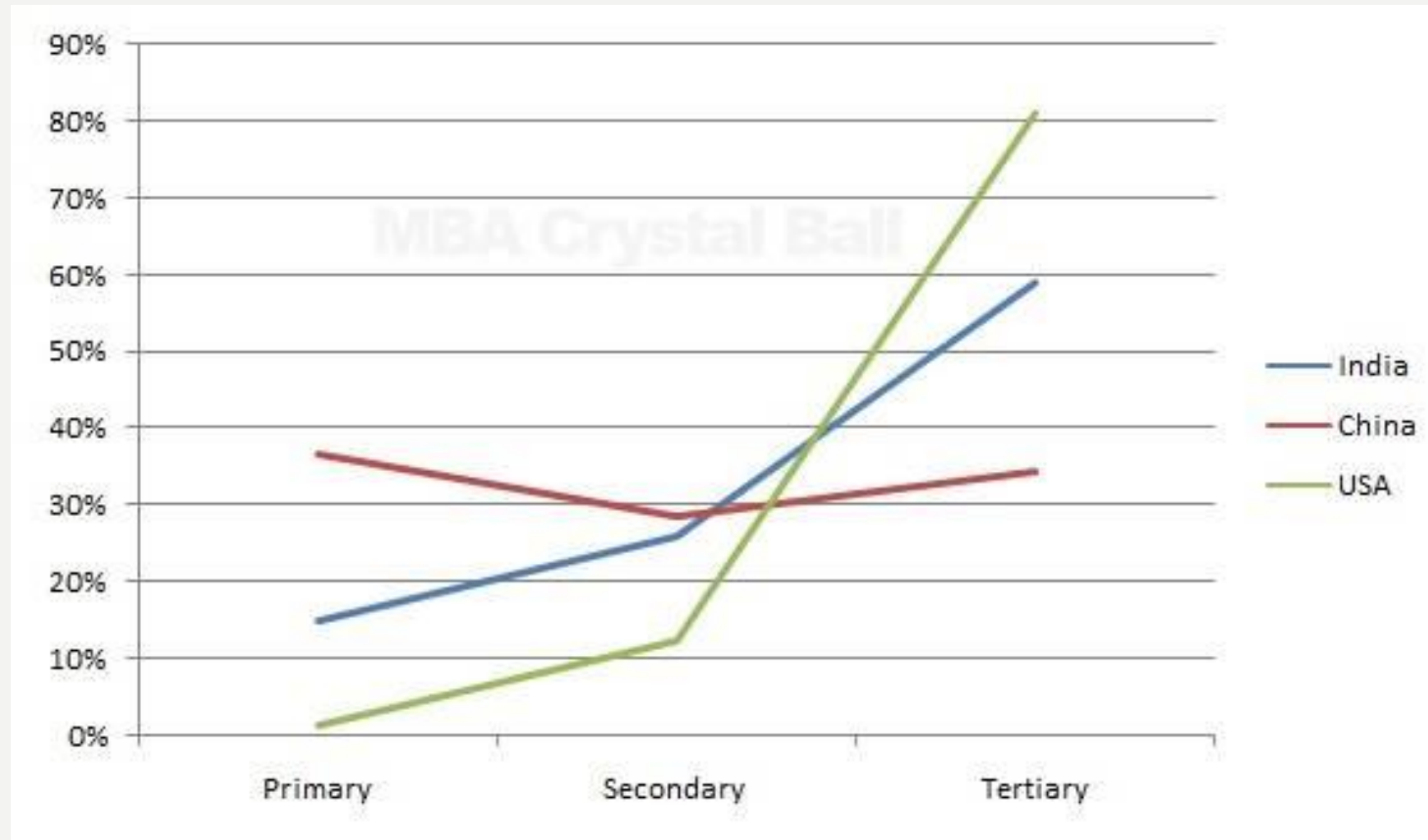
MULTINATIONELLA FÖRETAG

- Ägare – finns i ett land
- Tillverkning och marknad – finns i flera länder

TRANSNATIONELLA FÖRETAG

- Ägare
- Tillverkning
- Kunder
- Finns i flera länder

INDIEN, KINA OCH USA

MEDVETEN KONSUMTION MÄRKNING OCH PRIORITERING

Sammanställning av märken

CHECKLISTA

- för dig som varken har tid, intresse eller råd att gröta ner dig,
men ändå vill börja någonstans för en mer hållbar garderob:

1. Köp mindre

Köp bara sådant du verkligen älskar och/eller behöver!

2. Kvalitet

Välj sådant som kommer hålla så länge som möjligt OCH som
du vill använda länge / har ett andrahandsvärde.

3. Oberoende certifiering

1. GOTS. 2. Svanen. 3. Fairtrade, Bra
miljöval, EU Ecolabel etc

4. Butikernas egna miljömärkningar +

BCI

Absolut sämst: att inte bry sig alls!

www.slowfashion.nu

HANDEL OCH TRANSPORT

VARFÖR HANDLAR VI MED ANDRA LÄNDER?

1700-talet

Idag

HANDEL

UTBYTE AV VAROR OCH TJÄNSTER

- Import
- Export
- Frihandel
- Protektionism
- Handelsblock (EU, NAFTA)
- Konsumtionssamhälle

TRANSPORT

- Båt, lastbil, tåg, flyg
- Ökar med ökad handel
- Fartyg: 90% av mängden varor som transporteras

TRANSPORTENS FÖR- OCH NACKDELAR

Fördelar:

- produktion där det är billigt
- ekonomiska vinster sprids
- jobbtillfällen skapas
- centraliseringen minskar
- kontakterna ökar

Nackdelar:

- koldioxidutsläpp
- infrastrukturproblem
- ekonomiska skillnader kvarstår
- svårt att spåra produktionsdelar